

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШНИНГ НАВБАТДАН ТАШҚАРИ СЕССИЯСИ АХБОРОТ

30 сентябрь кунин Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг навбатдан ташқари еттинчи сессияси бўлиб ўтди. Мажлис Олий Кенгаш Раиси Ш. М. Нурдодов оқди.

ЯНГИЛИККА МЕХР

Давр, қолверса, иқтисодийётимиз биздан техника билан янада яқиндан ошно бўлишимизга тақозо этапти.

БАДАЛЛАР ЭВАЗИГА

НИЗОМИЙ номли Тошкент педагогика олийгоҳи комсомол комитетининг иккинчи Махаммадмурод Тоштемуров ўзининг илганувчанлиги билан ёшлар орасида ҳурмат қозонган.

Шонста ВОБОВА.

Ўзбекистон Республикасининг Президентини И. А. Каримов 29 сентябрь кунин Малайзия Федерацияси мудофаа вазири Муҳаммад Нажиб Абдулла Раззозин қабул қилди.

Ўзбекистон Республикасининг Президентини И. А. Каримов 29 сентябрь кунин Малайзия Федерацияси мудофаа вазири Муҳаммад Нажиб Абдулла Раззозин қабул қилди.

Тошкент шаҳар Кенгаши раёсатида

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ВА «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» РЎЗНОМАЛАРИНИ ҚАЙТАДАН РЎЙХАТДАН ЎТҚАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг раёсати «Тошкент оқшомини» ва «Вечерний Ташкент» рўзномалари муҳарририятининг ҳаёфати ҳамда Тошкент шаҳар Кенгашининг фан, маданият, маориф, ошкоралик, ахборот ва ташқи алоқалар бўйича доимий комиссиясининг тақлифини қабул қилиб, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашига ҳамда «Тошкент оқшомини» ва «Вечерний Ташкент» журналистлар жамоасига ушбу рўзномаларнинг муассислигини бўлиш тўғрисида қарор қабул қилди.

АЙНИ МУДАО

БОЗОФ иқтисодийётимизга ўткинчи муносабати билан халқ ҳўжалигининг бошқариш тармоқларида жиддий ўзгаришлар юз бермоқда.

КЕНГ ҚАМРОВЛИ

ЖУҒРОФИЯ фани кенг қамровли соҳа. Топография, картография билимлари ҳам шу фан доирасида таълим этилиб, кенг ривож топмоқда.

МАҲОРАТЛАРИНИ СИНАШДИ

Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитетини Ички ишлар бошқармасининг ўқитишда ўт ўқитиш амалий спорт бўйича Ву-тунишнинг биринчилиги тўғрисида келган унинг қатнашчилари тўғр кун мубайнида мусобақалашди.

СЕРГЕЛИДАГИ «Файз» мебель ва ёроч буюмлари ишлаб чиқариш бирилмаси илган «Комфорт» номи билан машҳур эди.

СЕРГЕЛИДАГИ «Файз» мебель ва ёроч буюмлари ишлаб чиқариш бирилмаси илган «Комфорт» номи билан машҳур эди.

Касаба уюшмаси ҳаёти

Касаба уюшмаси ҳаёти АВВАЛ ИҚТИСОД

«Ором» дам олиш зонасида навбат

«Ором» дам олиш зонасида навбат билан дам олдирди, — дея давом этади Ю. В. Киреев.

«Ўзбитцентр» тасарруфиди фаолият кўрсата бошлаган «Фариш» кичик давлат корхонасида меҳнат қилувчи 80 кишининг ҳар бири ўз ишнинг моҳир устаси бўлиб, улар тайёрлаётган ўндан зиёд турдаги кийим-кечак маҳсулотларининг барчаси харидорларга манзур бўлмоқда. СУРАТДА: бичиқчилик касбияни ардоқлаб келаётган пешқадан ишчи Феруза Рузиева.

Тўқтин Қаримов сурати.

Гелиотехника истиқболлари

Тошкентда илмий-амалий конференцияда қатнашган Ўзбекистон, Россия, Украина, Қозоғистон, Қирғизистон олимлари ва мутахассислари халқ ҳўжалигида қўшиб энергиясидан фойдаланиш имкониятларини муҳокама қилдилар. Ўзбекистон Фанлар академияси, «Ўзгелиотехника» тармоқлари ва «Гелиотехника» маркази, иқтисодий ва илмий техникавий таъинот республика уйи бошқа бир қанча муассасалар ва идоралар кўмағида шу анжуманининг ташкилотчилари бўлдилар.

Конференцияда қатнашчиларига энергиянинг қайта тикленадиган манбаларидан фойдаланиш, қўшиб энергиясини ямғириш ва юқори ҳарорат тадқиқотлари, кишлоқ ҳўжалигида қўшиб энергиясидан фойдаланиш, қўшиб нури билан уйни иситиш ва иссиқ сув билан таъминлаш, фотоэлектрик ўзгартиришлар — шу муаммоларга доир ишланмалар тақдирини кўриштиришга жўриқ этиш учун тайёр.

ОНА-Юртим!.. Яралмиш оламнинг бшўллиси — Кушон, Бахтиярият олгини — банди-банди кўк тоқисно заманининг томир-томирига туташ буюк Туроним — муноси ҳокисориниам Ўзбекистоним... Жим... Эри, ҳурликдан топган ҳаяжонингни авайла, эҳтиёт қил, ҳайратингни ҳақаму ҳақим деб билки, ниҳоятсиз қувонч ҳам, ғам ҳам хатар... Илло эриқа эришганин, ҳурликча чиққанин рост бўлсин. Бу лутфу қарамлар, тақдир азалининг иноятлари туш бўлиб қоқмасин. Рост бўлсин! Рост бўлсин!..

Мен эрсам — мунчалар терсу танти экан бу олам — сени, ардоғлигим, назаримда бўз боласану бағримга олгандайнимам, ишонгим келмайди, ўзимни йўқотиб термулиб-термулиб қарайман. Ажабо, дармад изириблар из солган юзингда ҳўрқаб табассум, кўзларингда ёш. Иссиқиссиқ... Ўзингисам, а! Қаёқларда эдинг! Бунчалар ҳам адашиб улоқмасанг!... Э, воҳ, бу нимаси, мангайинга қуллик, махрумлиқ тағдиллари босилмаски, шоду ҳўр-ҳўрликдан ҳўйсанг, озоқ эканлигинга ишонмасанг! Ишон, шўқур қил. Тур, ўзингга ўзинг эга бўл!

Сени еру кўк қўтламоқда. Ҳақини деганлар, доғингда бадар кетганлар қўтламоқда. Ҳўп ажаб дунё экан бу дунё, ба қочса боғир, тўйда ўзини тўрга урадиганлар кўп. Ўқинсанг, таъна қилсанг ҳақилсан. Фалақнинг гардиши бошимдан чангу гўборларни кўтарганда, ёлгон сафсаталар, мунофиқликнинг илганмас занжирлари чилларин этилганда менга донолик, даъвогарлик қиллаётибсан, кеча қаерда эдинг, дейиш мумкин. Ҳа, биз кеча қаерда эдик! Сени деб Дучки эшон осилганда, сенинг дахлсизлигин, номусингни деб Номоз полван ўри санайиб, ёмон отлик қилинганида, машум мардикорликчи олиш йиллари соҳиларини ёйиб кўчага чиққан Тошкент авлиқари ўққа тутилганда қаерда эдик! Тўмарис, Широк, Мангубердиларнинг насл-насаблари, соҳибқирон Темур туғини кўтарган аждод қаерда эдик!

ОНА-Юртим, юзинга ўзимни босиб, сенига юқиниб, беҳудуд қувонч дард-алам билан кўнглимни ёзатишимам. Во ажаб, юрагимда туғиб урган озоқлик, озоқлик орзиқилари кўзларимдан ёш бўлиб тирқираётди. Шундай кўнар бор, бўлар экан-ку! Ҳақисда айтилмишчи: ахшилик эскирмас, гуноҳ унутилмас экан. Асли сенинг шу кўйга тушишингда биз фарзандлар гуноҳқоримиз... Гуноҳқоримиз!.. Адашган, ўз ерида, ўз кўнлида бегона бўлиб қолган болаларингни кечир. Сенига — қадим очлугу алағочлиқни кўрмаган юртга, биронта гағдоси бўлмаган юртга — аждодлар омонатиға хиёнат қилинди.

Кечир... Бу — қилмишимизга яраша замон зуғуми, биролларнинг оғзиданги ошига чанг соладиган мустабидларнинг ҳўружи, хиёнати эди. Наники, кўз очиб дунё дардини оладиган шўқролик билан яшаб, гўзалликлар яратиб ўз дунёларини поклаб кетадиганлар бор; элу златларга, давлат аталмиш уюшмаларга ҳасад, ҳўсумат уруғларини сочиб, борлиқни бўлдириш ила умргузаронлик қиладиганлар бор. Оқсоқол Маркс маънавиятига сўяниб тарих гилдирагини ортага бурган Лениндан гинам йўқ, У ўтмиш ўчоғига ўт қалаб, Ҳудони бадарга қилиб, элни эгам деб топнадиган ердан, қалбу эътиқодидан маҳрум эътабтанлиқни билмаганлар. Балки...

томонга шох ташлайдиган айрим фозилу уламолар маъзур тутсинлар, таассуфи, бу бўлган ва давом этётган ҳодиса. Емонлик болалади, мудом болалаб турбиди. Наҳора, аччиқни аччиқ кесади, қатик ҳам аччиқда ивийди.

Ҳа, оёқлар бошга чиқди. Одамгарчилик, дину динбат оёқ ости қилинди. Айни чоқда ҳўким-ҳўқиллар жўн ва жуда устомонлик билан иш тутардилар. Улар оламга ишчи-деҳон қўқуматини тузатиш, мустақамлашни деб жўр солиб, халқларнинг онги, миёсидан айридилар — асл йўлбошчилар, фидойилар, ишбилармон кишилардин пешволари, бою бонлар саналиб ватанларидан ҳўйдаб юборилди, осилди,

босганида жонимизни ширин билдик! Аҳир биз жангда чекинмиш нима эканлигини билмаган, ўзининг бақис мардлиги, тадбирқорлиги билан нафакат Урусияни, балки бутун Оврўпони мўғил, турк истило-ислоқ асраб қолган соҳибқирон Темур авлодлари эдик-ку! Мардликдан номардик, динбатдан маломат устун келдимки! Нечун қалбаримиз ёндирувчи, кул қилувчи оташ-аланга, кирпикларимиз нўйза ўққа айланмади! Нечун!..

Сендан шунчалар бардош! Улардан шунчалар талаш!.. Даврлар ўтиб бунчалик топламагансан, таланмагансан. Жеҳон аҳлини кийинтиргўлик оқ пахтагини, пиланг, қоракўл терингни мўғил; газинг, кўйринг, дон-дунингга мўва-мўвагини қўятур; қазиб олинмадиган тиллангин ўзи катта юртин боқшиға етадиган бўлганида ярим оқ, юпун аяшиниға қандай чидаш мумкин!

Ҳаёт — ҳолис. Ҳаёт — ҳалоскор. Ҳақиму ҳўқумо ҳаётга қулук. Ошқоралик, қайта қуриш жўрчиларига қулук. Бор овоз билан мустақиллигини оламга эълон қилган интилари кўлугу раҳбарларимиз омон бўлсинлар.

Ўзбекистон—мустақил давлат

ҲўР ВАТАН МУБОРАК!

Инқилоб — лофу хатolik бўлди. Кимларга айшу-ишрат, кимларга гадолик бўлди... У бир гўруҳ мансабпарастларнинг, пайти келди дегунча бир-бирларларнинг бошларини кундага қўйишга тайёр жаллодларнинг найранглари эди. Ким, қачон, қайси замонда мустабидлик ниятларини амалга ошириш учун ўзини халқнинг ҳўмоқини қилиб кўрсатмаган! Инқилоб аловбардорлари шундай қилдилар. Биз — чор Урусияси босқини туғайли парокандаликка учраган халқ ўзини қўлибига умид боғлаб, инқилоб сардорларига Ҳудота сийнгандек сийнидик. Улар эса, товланмачилигу мунофиқликда ўзлари инкор этган селлафлари — чор амалдорларидан ҳам ошиб тушдилар. Бутхоналарни, масжиду медресаларни буздилар: шаққоқлик шу даражага бориб етдики, қадамларга ҳўқайлаб, қанчалар эдилар, ҳўто ўликларини мўйиблаб, мақбаралари устида динбатга, бир-бирларига ҳўсуматлар қилдилар.

Даҳшат... Тасаввурга сиймайдиган ҳўқикат... Балки, кўргилик, тақдир тақозосидир бу! Йўқ, қайси бир мўлкатнинг аҳли доносидан имон қочса (шўқратпарастликка ружу қўйса, таъмағиллик қилса, фаҳш ишларни итхўр этса, бағни ёки бағилларни қўлласа) ўша мўлкат инқирозга юз тутайди, халқ хонавардон бўлади. Расулullo алайҳиссалом айтдилар: одамларнинг ёмони — улар қандай уламоларнинг ёмонидир. Ҳамон шамол қайқа эсса ўша

кириб ташланди. Афсус, ўшанда лўттивозлик билан маҳў этилаётган қондошларимизга ачинадими, ақсича уларнинг хоҳиш ва иродаларига шармандаларча баш эдик. Бу — шайтонга лайин найранги эди. Улар, ҳўто шайтонга ҳам панд бера оладиган найрангбоз эдилар. Гўят ишонарли ёлғон-яшқ, тўхматлар билан аввал халқни бебурд қилдилар, сўнгра эса, томирларидан қайноқ қонларини совутиб, фақат қулук қиладиган, ишлаб ҳўқини сўрамайдиган мумкиларга айлантдилар.

Юртдошларим, сизга эса, эришганимиза болболар мероси — гаҳари шамчўқор муборак бўлсин! Уни асраг, қалбингизга жў этинг. Кенглик қилинг, тенглик қилинг. Ихлос—ҳалос. Хитой дошманлигида шундай бир ҳўқикат бор. «Агар хонадонда ҳўддан зиёд эйнаётган бўлса, у ахши оила эмас; агар ўшлар бутун кўчқударлар билан шон-шўҳратга интилсанлар, улар ахши ўшлар эмас; агар фўққор уйи, муқофот ҳақига қўғ айласа, у ахши фўққор эмас. Ҳа, энг олий мансаб, энг олий муқофот — Ватан! Ватан муборак бўлсин! Турсун ИБРОҲИМОВ.

Бугун—Кекса кишилар халқаро кўни

Президент Фармони—амалда МЕҲР-МУРУВВАТ ТУЙҒУСИ

Бугун отахону онахонларнинг хурсандчилиги ўзгача. Негаки, Бирлашган Миллатлар Ташкилати илк бор 1 октябрни Кекса кишилар халқаро кўни, деб эълон қилди. Ваҳоланки, байрам деб эълон қилинмаган бўлса-да, жумҳуриятимиз Президентни 27 майдаги қариялар, асосан, ўзгалар ёрдамига муҳтож бўлган кекса кишилар манфадатини ўйлаб, энг бир савоб ишга (фармонга) қўл урган (имзо чекина) эди.

«Ўзгалар парвариниға муҳтож ёлғиз пенсияерларни иқтимоий ҳўмолаш юзасидан қўйишга тадбирлар тўғрисида» й мазкур Фармонда бундай тоифадаги кишиларни уй ҳўна ва коммунал хўз-матлар учун, автобус, трамвай ҳўнда троллейбуслардан фойдаланганлик учун ҳўа тўлашдан озоқ қилиш ва шу ҳўби яна қўллаб қўллаган бериш кўзда тутилган эди. Ушбу Фармоннинг кучта кир-ташиға ҳўм уч ой бўлди.

Ҳўш, ўтган давр мўбайнида Фармон ижроси билан боғлиқ бўлган қандай ишлар амалда ошарилди? Мўҳаббатимиз Тошкент шаҳар иқтимоий таъминот бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Т. Қ. РИХСИҲҲАЕВга берган биринчи саволи ана шундай бўлди.

— Аваналамбор, ўзгалар парвариниға муҳтож ёлғиз пенсияер деганда қарайдиган ақин киши бўлмаган, касалмайд, пенсия ишиға етган қарияларни назарда тут-моқ керак. — деди Турахўжа Қўчқорхўжаевич. — Пойтахтимизда ана шундай тонфадаги кишиларнинг қарийб 2700 нафарни рўйхатга олинган бўлиб, уларга районларда ташкил этилган иқтимоий ёрдам бўлимларининг 319 ходими хўзмет кўрсатяпти. Маош олиб ишлайдиган бу хўдимларимизнинг ҳар бирига ўзгалар парвариниға муҳтож бўлган 8—12 киши бириктиб қўйилган. Улар ўз қарамондагилар ҳўлидан ҳўфасига қамлада икки марта хабар олиб туряшди. Тўғри, шундай ёлғиз қариялар ҳам бори, улар жиддий касалликларга чалинган бўлиб, бундайлар ёнида кўпроқ бўлишга тўғри келади. Бундай ҳўлларда айрим хўдимларимиз қарамондагилар сонин саноқидан кам ҳўм бўлади.

сўмлик озиқ-овнат маҳсулотлари ва кир ювиш воситалари (3 килограмм ун, 0,25 литр ўсимлик мойи, 0,5 килограмм макарон, 0,8 килограмм гуруч, 0,1 килограмм чой, 0,8 килограмм қанд, 10 та туҳум, 200 грамм сода ва кир совун) бепул берилаяпти.

Президент Фармони билан танишар эканмиз, уш ижро етувчилар турли ташкилотлар бўлса-да, асосий ҳўагта тўдбиғ етувчилар иқтимоий таъминот хўдимлари

мига ололганимизча йўқ. Иқтимоий ёрдам бўлимида ишланши, аниқроғи, ўзга кишиға ҳолисанило хўзмет қилишши ҳамма ҳўм ҳўқлай-вермаслиғи бунга сабаб бўлаётди. — Турахўжа ака, навбатдаги савол мавзўини ўзиниға асладяптиғиз. Маана, ҳўзирда жумҳурият қариялар пенсияерлиги жой бор экан... — Тушундим. Сиз айтган ўша пансионат фақатгина Улуг Ватан уруши ва меҳнат фахрийларига мўлжалланган. Биз хўзмет кўрсатаятган ёлғиз қариялар орасида эса айрим сабабларга кўра меҳнат стажига эга бўлмаганлар ҳам бор. У ерга бориши мумкин бўлган айрим пенсияерлар эса ўз уйларида бўлишни маъқул кўряшди.

Юнусободдаги қурилиши бир оз чўзилган қариялар уйини шу йилнинг охириға чакитанни кўзда тутилаяпти. Қурувчилар уни фойдаланишга топширган, 250 нафар ёлғиз қария ўша ерга кўчиб ўтади.

— Йқин кишис бўлмаган ёлғиз пенсияерлар қайси районларда кўпроқ? — Оқингани айтдиган бўлсам, рус миллатига маъсуб алоҳи кўпроқ бўлган жойларда. Масалан, Чилонзорларда—401, Қўйишев районларида—350 нафар ўзгалар парвариниға муҳтож бўлган ёлғиз пенсияер истиқомат қилади.

СУЯНЧИҚ БўЛАЙЛИК

НАСИЛАМБЕРИНИ айтганда, баъзилар Қизил Ярим ой жамияти томонидан қилинётган меҳр-шафқат ишларидан воқик бўлмаганликлари туғайли бизнинг жамиятимиз фаолиятини ҳолис баҳолай олишмайди. Аҳир улар биздаги 215 ҳамшира ва кичик ҳамшираларнинг қаровисини бўлмаган қўллаб ногирон ва кекса кишиларнинг энг ақин ёрдамчилиғиға айланишганини, улар оғирини енгил қилишдек севобли иш соҳиблари эканлигини, айрим кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам кўри-

Халқимизда «Қарийлик — ўзи бир касаллик», деган ибора бор. Бу—кўнгли шикаста, ўзгалар меҳриға муҳтож киши ҳам бетибдор, демакди. Ана шу бетобликни даволаш Қизил Ярим ой жамияти хўзметчилари зиммасидадир. Афсуски, бу ишнинг мўҳитини кўпчилик ҳўли тушун-майди. Баъзи кишилар билан гаплашсангиз Тошкент шаҳридаги «Меҳр-шафқат» хўзметини меҳр-шафқат жангармаси билан адаштиришди.

Қизил Ярим ой жамияти ҳўм ўзига хос бўлмаган хўзмет хўсбодига учта икки қорхона очиб, улардан тушган маблағларни меҳр-шафқат ишларига сарфлаяпти. «Қарийлик ёмони» — лекин ёлғизлик ундан ёмони, дейди қариялар. Уларнинг уйларига бориб, бевасита сўхбат қуриб, ёшлик даврларини эслаб, ҳўзирги турмушини кўрсангиз шундайда «мен қариянимда қандай шорайта бўлганим деган фикр ўтади ҳўлинигиздан. Ҳўзирги бозор иқтисодийтага ўтилаётган вақтда кўп нарса етишмайди. Энг асосийси меҳр-оқибатини ҳам танқислашиб бораётгани эса жуда ачинарли ҳўларди. Шу боис Бирлашган Миллатлар Ташкилатининг қарийи билан 1 октябр биринчи марта Кекса кишилар халқаро кўни деб эълон қилинди.

Бугун пойтахтдаги истироҳат боғларида ва К. Маркс кўчасида, қарияларимиз учун оммавий сайнлар, танқили санъаткорларимиз иштирокида концертлар бўлмоқда. Қир ва киноетрлар мазмурияти қар и я л а римизга бепул хўзмет қилишяпти. Ҳамма музейларининг эшикларини улар учун теккича очиб, Турар ноиярлар, маҳалла, Ҳўзқарда районлардаги мувофиқлаштириш маркази хўдимлари иштирокида байрамлар ташкил қилинди. Қариялар, ногиронлар, ёрдамга муҳтож кишилар уйларига борилиб, уларга совға-саломлар топширилди. Шаҳар транспорт (таксидан ташқари) уларга бепул хўзмет кўрсатмоқда.

Ҳурматли ҳамшаҳарлар! Келинг, нафакат халқроқ кўн муносабати билан, балки ёмон ҳам кекса кишиларга нисбатан меҳр-шафқатли, улар оғирини енгил қилишда сўянчиқ бўлайликки, токи уларнинг диллари хўшунд бўлиб, юзлариданги табассум сўнамсин.

Янгиликлар • Хўшхабарлар

КУВАСОЙ ЧИННИСИ ЖАҲОН БОЗОРИДА

ТўРТКўЛДА САМОВАР ЯСАЛМОҚДА

СУТ МИҚДОРИ ОРТИ

УМДАҲОН МўҲАМЕДОВА, Тошкент шаҳар Қизил Ярим ой жамиятининг раиси.

УМДАҲОН МўҲАМЕДОВА, Тошкент шаҳар Қизил Ярим ой жамиятининг раиси.

САНКТ-ПЕТЕРБУРГДАН СОТИБ ОЛИНАДИ

ЖИЗЗАҲДА БИРҚА

ЛОЙИХАЛАШТИРИЛМОҚДА

УМДАҲОН МўҲАМЕДОВА, Тошкент шаҳар Қизил Ярим ой жамиятининг раиси.

УМДАҲОН МўҲАМЕДОВА, Тошкент шаҳар Қизил Ярим ой жамиятининг раиси.

УМДАҲОН МўҲАМЕДОВА, Тошкент шаҳар Қизил Ярим ой жамиятининг раиси.

ФАҲРИЙЛАРГА ЭШИКЛАРИНИ ОЧДИ

АҚМАЛ Иқомов районининг аҳли ач ҳўйлашган 18-миллисияда янги санаот моллари Дўнони эшикларини очди.

УМДАҲОН МўҲАМЕДОВА

УМДАҲОН МўҲАМЕДОВА, Тошкент шаҳар Қизил Ярим ой жамиятининг раиси.

УМДАҲОН МўҲАМЕДОВА

УМДАҲОН МўҲАМЕДОВА, Тошкент шаҳар Қизил Ярим ой жамиятининг раиси.

САНЪАТНИНГ ҳар қандай миллий шакли халқ бадий маданиятининг тақрирланмас хусусиятларини ўзида мўжассамлаштирган. Японияда шундай миллий шакллардан бири неҳке деб номланган митти ҳайкалчалардир. Шиддирак попул ёки тумгача вазифини бажарувчи бу нарсани моно белбоғига ҳамён, халтача ва иро ёрдамида биритилади. Иро — бу шахсий муҳр ва дорилар сақланадиган кичкина қутича бўлиб, бирдан-бирита ўтувчи 5 бўлимдан иборат бўлиб, икки ёндан боғич билан боғлаб қўйилади.

Санъат масканларида
ҒАРОЙИБ
ҲАЙКАЛЧАЛАР

Егочдан ишланган неҳке ҳайкалчалари ўзининг тугалланган ҳамин, пластик тилини ифодалилиги билан юқори баҳоланади. Японлар егочга ишлов беришда теги йук усталардир. Егочга теги ишловда Худди шундай ишловда яратилган егоч неҳкелар ўзининг табиий илдигини билан ёқимлидир. Ҳар қандай неҳке ҳайкалчага ҳоқ егочдан ишланган бўлсин, хоҳ фил суягидан, уларни қўлга олганда ёқим

ли бўлиши кўзда тутилади. Иро қутичаси, катмонча ёки тамаки халтачадан сунг қўлга олинган неҳке ўз ҳаммининг тузилиши, гузаллиги, нафислиги билан кишига завқ беради. Неҳкелар уч хил асосий тур ва шакл билан бир-биридан ажратилади. Ёнг қўп тарқалган тур — бу фигурал неҳке бўлиб «катабори» деб номланади; иккинчи тури — «начамибута» — «гилобдаги ойна»дир. Качамибута — унча катта бўлмаган думалок шаклдаги фил суя-

тидан ясалган қутича бўлиб, сунгий безакли металл қопқоқча эга. Ва неҳоят учинчи тур — бу манзюдир. Унинг шакли гуручли нонни (патирни) эслатади. Улар асосан юзасига ишланган беағи учун қадрланади. Неҳке миниатюра санъатининг ривожланган кенг ёйилган тури катаборидир. Фигурал неҳкелар расмомга ўзининг ички ҳиссиётларини очиб беришга, бадий образларини моҳирона ифодалашга имкон беради. Ўзбекистон Давлат санъат музейининг Япония санъатига бағишланган доимий кўргазмасида намойиш этилаётган неҳке митти ҳайкалчалари томошабин ҳамшаҳарларимизни ўзига дарҳол жалб этмоқда.

Шонра **ЎРМОҶОВА**, санъатшунос.
СУРАТЛАРДА: неҳке ҳайкалчалари.

КАЧОНЛАРДАН бери қалбимни кемириб келётган ёш гўдаклар тақдирим мени чўқур ўйлантириб келар эди. Лекин мурғак болалар қанбига озор бермоқчи эмасдими. Максатим — битта бўлса ҳам етимлар сонини кўпайтмасин деб қўлимга қалам олдим. Тик этса эшикка термулиб, ота-онани, тоға-қоласини кутайтган ширин-шаркар болакайларнинг галмин чекраси кўз олдимга келавоғарди. Илгарилар етимхона номини эшитердим-у, лекин бу ерга биринчи бор қадам ранжид қилишим эди.

Кўпнинг кенгашига
ЛОҚАЙДЛИККА
ЖАЗО БОРМИ?

Юнусобод даҳасининг 19-олимпиадаси! Онда-сонда бир мавзесига жойлашган шаҳар болалар уйда бўлади. Мен бош врач Людмила Александровна билан учрашиб, бу ерда тарбияланган болалар ҳаётини ёритиш ниятим бердигини айтдим. Бу аёл оқиб табиати, истараси иссиқ, талабчан эканлигини бир кўришдаёқ фаҳимлаш қийин эмасди. Мени бир-ма-бир хоналар билан таништира кетди. Хоналар, мушқач хоналари... Ҳар бир боланинг турли турли турли хил раҳбарлар зўр шодманилик раҳида ўтказилар экан. Хоналар нисбатда саранжом, озода ва тиртибли эди. Аммо мен киришим билан болалар «онам» дея чопиб келишди. Бағримга босиб кучоқладим. «Ширин болалар, асал болалар» дея бошларини эркаладим. Қани энда бу беғуноларга ширин бор экан, фарзандингиз улар сўз-топосам! Бу ерда 200 га яқин бола тарбияланар экан. Ассан касал оналардан туғилган болалар, ота-онани ёлғизлар, боласидан воз кечган оналарнинг болалари. Энг ачинарлиси, тирек етимлар ҳам йўқ эмас экан. Тўри, ҳаёт жуда мураккаб, унинг ўз қону-қондалари бор. Ҳеч кимга осон тутмоқчи эмасман, лекин мурғак гўдакларда не гуноҳ! Турмуш азоб-қубатларига дош беролмай, ўз жигарбандидан воз кечиш керак.

ТУРСУНТОШНИНГ
АЛАМИ

«ГҮРҮҒЛИ ҚИССАСИ» РОМАНИДАН ПАРЧА

«Оқшоми» энг биринчи сонидан бошлаб ўқийман. У кимаси биландир доим мени ўзига тортиб келади. Янши биронта ҳикоями, қиссаси ёсам, дастлаб «Оқшомига» олиб борсаммикан деб ўйлайман. Янги романим «Гўрғули қиссаси» деб атадим. Унда Мирзақул ва Жазо ҳақидаги ҳикояларни янги равишда ёзиш билан худбин ва бадийлиги кимсалар ўртасидаги курашларини қийинлаштирдим. Асарнинг ўзига хос хусусиятларидан бири шундир: ҳикоя тарзида ўқилади. Ҳикоялар ўз навабатида романим умумиий тўқмасига бирикмиб кетади. Кўпгина ҳикояларда қаҳрамонлар фаолияти ҳам қийинлашса, ҳам шаҳарда кетади. Ушбу «Гўрғули қиссаси» романимдан бири қиссасини оқшомиларга тақдим эттирдим. **Нурбат АХМЕДОВ**

Янгилик ихлосмандлари
Ишбилармонлар
мактабида

ЮНУСОВОД даҳасида жойлашган 260-мактабнинг ишга тушганига беш йил бўлапти. Шу ўтган давр ичида мактабнинг ички қурилиши ва тевақал-атрофи тамоман кишини лол қолдирадиган даражада ўзгартирилди. Мактаб директори тайинлашда бу ерда жуда тўғри йўл тутилди. Ёшлигиндан суғли меҳнатда, деҳқончиликда қотган Галина Матвеевна Ким бутун ҳаёт тақрибасини қимматли вақтини алмай ишга қўлди. Ёш-атрофиданларга ёқимса ҳам ҳеч кимга тинчлик бермади. Мана энди тинчлик ўзининг тинимсиз меҳнатидан акс садо олапти. Мактаб жамоаси ҳўжалик ҳисобига ўтиб ишлапти. Энг аввало мактаб компьютерлаштирилди. Дархоналар тўғрисидаги техник воситалар, кўргазмалар қўралар билан жиҳозланди. Ёшларга таълим беришда интимионий фойдаланиш мақсади билан мактабнинг муҳим эҳтимолига алоҳида эътибор берилди. Ҳўжалик ҳисобига иш олиб бориш эса, мактабнинг моддий-техника базаси тақомиллашиб боришига имкон яратиб бермоқда. Мактаб атрофидаги 70 со-

ИЖОДКОР яратган яхши асар юракка жо-бажо бўлади-ю, уни муаллифи қандай яратгани ўйлангандир қолди. Биз қизиқиб ўқиган романи дostonлар, ҳаёқон билан томоша қилган аjoyиб сахна асарлари бори, уларнинг яратилиш тарихини билмаймиз, агар булар билан таниш бўлсан шу

асарларнинг мағзи-мазмунини, асар яратилиш ижодкор чекангидан меҳнатини нақадар машаққатли эканини чуқур ҳис этамиз ва ўша асарга нисбатан эҳтиром-эътиқадимиз янада ошади. Шу маънода шонра ва публицист Темур Убайдуллоевнинг «Ўзбекистон» нашриётида янгида босмадан чиққан «Сарғаймас саҳифалар» китоби ўқувчининг асар тарихини билишга чанқолдиқ ҳиссини қондирди. Ёзувчи ва умуман ижодкорнинг бир асарни дунёга келтири-

ши гоёт машаққатли эканини сир бўлмаганидек, асарни яратиш йўли, тарихини ўрганиш, уни китоб-хонга етказиш ҳам осон меҳнат эмаслиги ўз-ўзидан аён. Темур Убайдулло ая шундай сермашқат ва осон юмушини зиммасига олиб, кенг халқ оммаси севган асарларнинг яратилиш тарихи

«ОҚШОМ»
ЮЗНИ
КЎРГАЧ...

«Жаҳон адабиётининг дурдона асарлари — «Шоҳнома», «Хамса», «Гўрғули», «Манас», «Ал-жабр вал муқобала» ҳақида, «Ўтган кунлар», «Навойи», «Синчалар», «Ўқитувчи», «Хазрати инсон», «Фарғона тонг оттувчи», «Машғал», «Шинелли йиллар», «Хамза», «Икки эшик ораси» каби ўқимли романилар ҳақида, турли сахна асарлари ва рақс санъати тўғрисида муаллиф жуда аниқ далилларни, ижодкорлар ҳақида қизиқарли воқеа-ҳодисаларни келтирди. Асарларнинг яратилиш тарихига доир муаллиф миқдор-миқдорлар йиқдан далил-ҳужжатлар, хотира ва ёлномалар китобнинг маъмули ҳам қизиқарли чиқишига ҳусни-чирой бағишлаган. Яна шунга ҳам илова қилиш мумкин, «Хамса»нинг Темур Убайдулло «Тошкент оқшоми» рўномасида ишлаб, ижод этиб қўйлаб аjoyиб асарлар тарихи ҳақида бадиалар ёзган, шу туркумдан публицистик мақолаларни 1988 йилда Ўзбекистон Журналистлар уюмчаси мукофотига сазовор бўлган эди. Уларнинг кўп қисми «Сарғаймас саҳифалар» китобига сирмай қолган андак афсуслантирди. Зеро, бу китоб кент оммата севимли, айниқса ўқувчилар, ўқувчилар ва олий илм-гоҳларнинг талабаларига яхши қўллашга бўлади. «Сарғаймас саҳифалар» китоби севимли ўқилишига, катта маънавий маърифат тарқатишига ишончимиз номил.

Тўлиқ АШРАПОВ.

таъқидлашади. Қадимдан бозорларини фахратига олди-сотиб қилгани тижорат маркази бўлибгина қолмай, халқнинг илғий ағъналарини бўлиши қунармақчилигининг турли соҳаларида қўли гул уста-тайёрлашади. Биз бутун эшик-ром тайёрладиган ҳунарманд усталарнинг ана шундай марказларидан бўлган Сомон бозори ҳақида икки оғиз ҳикоя қилмоқчимиз.

СОМОН БОЗОРИ—ҲАЛҚА ЙЎЛИДА

Утган йилнинг сентябрь ойи ўрмаларида эҳтиётсизлик туфайли Чинғотай дарвозаси деб аталадиган мавзедога бозор ёниб кетган, бу ерда дўкон оған усталарнинг қадрлариди. Камтарлиги, меҳнат-кечканаси бўлган асарларнинг ишончи унинг энг яхши фаилатлариди, — дейди Аъзамжон ака. — Бу ерда дўкон оған жаман эрта бори, дўхашар йўли билан ерданчи биноларни тиклялган. Аммо бу ерда бизнинг кўпимиздан нелмайдиган талағина шиллар бор. Масалан, бозор ҳудудига асфальт ётишини, электр ўрнатиш ва сув келтириш зарур. Буларни бакар-ишида мутасалли таъшиқотлар ердан берса, кўпчилигининг иши ётганди. сомон бозоримиз орасига ва файзли бўлиб қоларди. **Зоҳиржон ҲАЙДАРОВ**.

СУРАТЛАРДА: Нурбат ака Пирматов устачилигини ноизбир-асорини ўз шогирдида ўргатиши. Эшикнинг харидори чинди. Муаллиф сураатлари.

